

Богдан Гаралејић, дипл.инж. саветодавац, моб.тел. 064 881 44 07; garalejic@institut-tamis.rs

ЗР .11.2023.

УЛОГА И ЗНАЧАЈ ЖЕТВЕНИХ ОСТАТАКА

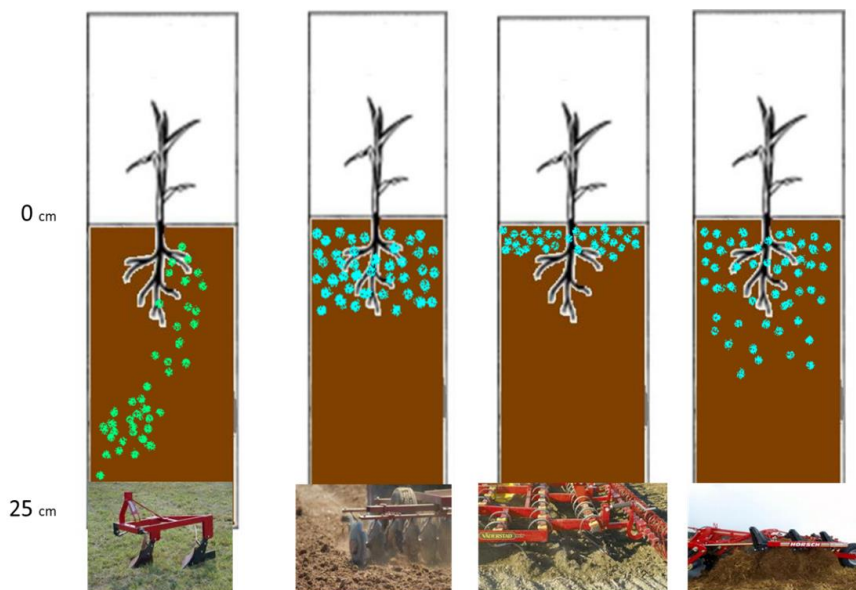
Мит о значају жетвених остатака и њихове улоге више није одржив! Мора се доста тога променути, јер њихова улога у очувању земљишта је врло важна!

Жетвени остаци су остаци биљака, предусева, који у зависности од биљне врсте прекривају земљиште након жетве/косидбе.

У зависности од биљне врсте и количина жетвених остатака покривеност површине (%) је различита:

- јечам 75% *уситњена и растурена слама уређајима на комбајну,
- кукуруз 80-90% (зависи од висине приноса кукуруза за зрно),
- кукуруз за силажу 15%,
- пшеница 50-75%*,
- уљана репица 65%,
- соја 70% и
- сунцокрет 40%.

Како и на који начин се распоређују минерална и органска ђубрива растурена на површини, а након проласка одређених оруђа за обраду земљишта види се на слици која следи. Сличан је и распоред жетвених остатака, али на површини остаје одређена количина.

С лева на десно: плуг, тањирача, сетвоспремач и малч обрада (оруђе са разривачким радним органима). **Код тањираче покривеност жетвеним остацима је 15-30% или 1250 кг/ха, док је код обраде у малч („разривање“) то преко 30% жетвених остатака на површини!**

[Type here]

Значај и улога жетвених остатака је:

- Заштита од ерозије – водом и ветром.
- Смањење температуре земљишта и губитка влаге.
- Повећање садржаја воде у површинским слојевима.
- Заштита од деструктивног деловања падавина на површину земљишта – разбијање земљишних агрегата на површини стварањем „прашине“ па сушењем покорица и касније немогућност упијања воде.
- Смањена сабијеност.
- Смањена закоровљеност.
- Повећање садржаја органске материје.
- Повећана активност макро и микро организама у земљишту.
- Обезбеђује азот земљишту.
- Смањује употребу минералних ђубрива.

Проласком одређених оруђа за обраду количина жетвених остатака (у %) на површини се мења и као пример стављени су усев после којег остаје **велика количина жетвених остатака** кукуруз и **мала количина жетвених остатака** соја.

	Kukuruz	Soja
Posle žetve	90-95	80-90
Plug	2-7	0-2
Razrivač	40-50	10-20
Tanjrača off-set, za duboku obradu	25-40	5-15
Tanjrača tandem, za plitku obradu	56-75	25-35
Poljski kultivator	80-90	55-65
Sejalica za širokorede useve	80-90	40-50
Dekompozicija preko zime	80-90	70-80

Покривеност површине биљним остацима израшена у процентима (%)

*АКО ПОГЛЕДАМО ДВЕ СТВАРИ, ЗНАЧАЈ И УЛОГА, ПА КОЛИКО ОСТАЈЕ ЖЕТВЕНИХ ОСТАКА ПОСЛЕ ОБРАДЕ (ПОГЛЕДАЈТЕ И СЛИКЕ РАСПОРЕДА), СХВАТАМО ДА **САМО ПЛУГ** НЕ ОМОГУЋУЈЕ ПОСТИЗАЊЕ ПОЗИТИВНОГ ЕФЕКТА КОРИШЋЕЊА ЖЕТВЕНИХ ОСТАКА.*

ПРОМЕНА ЈЕ НЕОПХОДНА!

[Type here]